

การศึกษาบทบาทและพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโน (ครูบาพันบถ) วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

A Study of Roles and Rituals in the Buddhist Consecration Ceremony of Sacred Objects Celebrating the 50th Birthday of Phra Ajarn Sucheep Suchinno (Kru Ba Phan Bot) at Wat Pa Sok Thep Sathit, Dong Ling Sub-district, Kommalasai District, Kalasin Province

¹พัชร รุจิรานันท์ ²ทองคำ เกษจันทร์ ³ยุทธวีระ ศรีกันหานนท์ ⁴ชยกร นาเมืองรักษ์

¹Phatchara Rujiranun ²Thongkham Ketchan ³Yutthaveera Srikanhanon

⁴Chayakorn Namuangrak

^{1,2,4}คณะศึกษาศาสตร์, วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

^{1,2,4}Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Kalasin Buddhist College

³คณะสังคมศาสตร์, วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

³Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University, Kalasin Buddhist College

¹First author, e-mail: Patpatchara52@gmail.com

Corresponding author, e-mail: ²Thongkhamket.888999@gmail.com ³Boonkuang67@gmail.com

⁴Chayakonks@gmail.com

Received October 31, 2025; Revised November 21, 2025; Accepted: April 29, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ และสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ภายในงานพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโน วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมประกอบพิธีกรรม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า การประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโน วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น 3 พิธี คือ พิธีบายศรีสู่ขวัญ พิธีบวงสรวงเทวาอารักษ์ และพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลรูปเหมือนพระอาจารย์ศุชีพ สุจินโน โดยรูปแบบการประกอบพิธีกรรมมีการผสมผสานระหว่างความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ความเชื่อดั้งเดิมในท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และความเชื่อในด้านครูบาอาจารย์แต่ละสายที่ได้ร่ำเรียนมา ส่วนวัตถุประสงค์ที่พบในการประกอบพิธีกรรม แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ วัตถุประสงค์สำหรับการบูชาครูบาอาจารย์ วัตถุประสงค์สำหรับการประกอบพิธีพุทธาภิเษก และวัตถุประสงค์แทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ได้จากพิธีพุทธาภิเษก นอกจากนี้ บทบาทของพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ

สุจินโณ วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ออกเป็น 3 ด้าน คือ บทบาทด้านปัจเจกบุคคล บทบาทด้านครอบครัว และบทบาทสังคม โดยเฉพาะ บทบาทด้านสังคมถือว่ามียุทธูปถัมภ์ต่อผู้คนในชุมชนมากที่สุด เนื่องจากมีความเชื่อว่า การที่ทางวัดได้นิมนต์พระเกจิอาจารย์ชื่อดังมาประกอบพิธีพุทธาภิเษก ถือเป็นมงคลแก่ศาสนสถาน และเป็นสิริมงคลต่อพื้นที่ตำบลดงลิง อำเภอกลมไวย จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมถึงการได้รับน้ำพระพุทธมนต์ หรือการเคาะศีรษะจากพระเกจิอาจารย์ดังกล่าว ก็ทำให้ผู้เข้าร่วมประกอบพิธีกรรมเกิดความสบายใจ และมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตมากขึ้น

คำสำคัญ: บทบาท; พิธีกรรม; วัตถุมงคล

Abstract

This research aimed to examine the roles, functions, and symbolism in rituals performed during the Buddhist consecration ceremony of sacred objects celebrating the 50th birthday of Phra Ajarn Sucheeep Suchinno at Wat Pa Sok Thep Sathit, Dong Ling Sub-district, Kommalasai District, Kalasin Province by interview with ritual participants and participant observation. The findings revealed that the consecration ceremony comprised 3 rituals: the Bai Sri Sue Khwan ceremony, the worship ceremony for guardian deities, and the Buddhist consecration ceremony for the statue of Phra Ajarn Sucheeep Suchinno. The ritual practices integrated Buddhist beliefs, traditional Northeastern Thai beliefs, and the specific lineage teachings transmitted through various master teachers. The symbolic objects identified in the ceremonies were categorized into three types: objects for worshipping master teachers, objects for the consecration ceremony, and objects representing sacred items obtained through consecration. Furthermore, the roles of the 50th birthday Buddhist consecration ceremony were classified into three dimensions: individual, family, and social roles. The social dimension exerted the most significant influence on the community, as people believed that inviting renowned Buddhist masters to perform the consecration brought auspiciousness to the temple and prosperity to Dong Ling Sub-district, Kommalasai District, Kalasin Province. Additionally, receiving blessed water or head-tapping blessings from these esteemed masters provided participants with peace of mind and strengthened their motivation in daily life.

Keywords: Roles; Buddhist Consecration Ceremony; Sacred Objects

บทนำ

ความเชื่อมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติ และการประกอบพิธีกรรมบางอย่าง เพื่อให้ผู้คนในสังคมเกิดความเลื่อมใสศรัทธาร่วมกัน สอดคล้องกับมณี พยอมยงค์ (2536) กล่าวถึงความเชื่อที่มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ว่า เกิดจากความไม่ทราบเป็นประการสำคัญ เมื่อได้พบเห็นเหตุการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฟ้าผ่าคนตาย แผ่นดินถล่ม น้ำ

ท่วม หรือเกิดความแห้งแล้ง ก็เกิดความคิดว่าต้องมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่เบื้องหลัง บังคับให้เป็นอย่างนี้ จึงพากันสร้างรูปผี วิญญาณ เทพารักษ์ขึ้น เพื่อเป็นการสมมติว่าเทพเจ้าหรือผีจะมีรูปร่างตามจินตนาการของตน และทำพิธีกรรมต่างๆ บูชาสักการะ เช่น การไหว้ หรือบวงสรวงเพื่อให้สิ่งที่ตนคิดว่ามีอยู่นั้นจะช่วยผ่อนคลายความรุนแรงลง และบันดาลความสุขมาให้ จึงทำให้เกิดความเชื่อขึ้น ความเชื่อจึงเป็นพื้นฐานให้เกิดการกระทำทั้งด้านดี และด้านร้าย คนโบราณจึงได้สร้างศรัทธาให้แก่ภูทอกหลานสืบต่อกัน

การสร้างศรัทธาของคนโบราณที่มีมาตั้งแต่อดีต และสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน คือ การสร้างรูปเคารพ หรือวัตถุมงคลพระเกจิอาจารย์ผู้เรืองอาคม หรือพระภิกษุสงฆ์ผู้ที่มีความปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ สำหรับกราบไหว้บูชา และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ทั้งนี้ ก่อนที่จะนำรูปเคารพ หรือวัตถุมงคลของพระเกจิอาจารย์ไปใช้สำหรับกราบไหว้บูชานั้น จะต้องดำเนินการประกอบพิธีกรรมพุทธาภิเษก วัตถุมงคลดังกล่าวก่อนเพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ก่อนนำไปกราบไหว้บูชา ทั้งนี้ อภิวัฒน์ สุธรรมดี (2560) กล่าวว่า พิธีกรรม หมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับความเชื่อ เป็นเครื่องมือที่มนุษย์สืบทอดมาจากบรรพชน เป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะเข้าไปสัมพันธ์กับอำนาจเหล่านั้น เพื่อขอให้ช่วยปกป้องคุ้มครอง และบันดาลให้สมปรารถนา พิธีกรรมประกอบไปด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ทั้งในรูปอุปกรณ์ กิริยาท่าทาง และถ้อยคำ พิธีกรรมที่มีการสืบทอดมาจากบรรพชน และปรากฏสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมชัดเจน คือ พิธีพุทธาภิเษกรูปเคารพ รูปเหมือน และวัตถุมงคลของพระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงต่างๆ รวมถึงพิธีกรรมดังกล่าวทำให้เห็นบทบาทหน้าที่ทางสังคมในด้านการต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ สอดคล้องกับศิราพร ณ ถลาง (2563) กล่าวว่า ทฤษฎีบทบาทหน้าที่นิยามมองว่า วัฒนธรรมส่วนต่างๆ ในสังคมมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในด้านปัจจัยพื้นฐาน และช่วยเสริมสร้างความต้องการในด้านจิตใจ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางวัฒนธรรมให้แก่สังคม

พิธีกรรมการพุทธาภิเษกวัตถุมงคลของพระอาจารย์อาจารย์ศุชีพ สุจินโณ วัดป่าโสภเทพสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดขึ้นเนื่องในโอกาสฉลองอายุวัฒนมงคลครบรอบ 50 ปี พิธีกรรมจัดขึ้นวันศุกร์ที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2568 ภายในงานมีการประกอบพิธีกรรมที่สำคัญต่างๆ เช่น พิธีกรรมการบวงสรวงเทวดารักษ์ พิธีอัญเชิญครูบาอาจารย์ในแต่ละสายวิชา และพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคล การประกอบพิธีกรรมดังกล่าวมีความเชื่อว่าสามารถช่วยขจัดปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย และเสริมความเป็นสิริมงคลให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมประกอบพิธีกรรม ดังนั้น พิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลโดยการประกอบพิธีกรรมของพระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงต่างๆ ถือเป็นความเชื่อที่มีผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมในด้านการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในด้านปัจจัยพื้นฐานเป็นอย่างมาก

จากข้างต้นผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจสัญลักษณ์ บทบาทหน้าที่ของพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคล และการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ภายในงานพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบพ) วัดป่าโสภเทพสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ และสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ภายในงานพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบพ) วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

2. เพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ และสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ภายในงานพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบพ) วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาแนวคิดทฤษฎีวัตถุสัญลักษณ์ พิธีกรรมสัญลักษณ์ และแนวคิดทฤษฎี “บทบาทหน้าที่นิยม (Functionalism)” จากแนวคิดของคิราพร ณ ถลาง (2563) จากนั้นจึงรวบรวมวัตถุสัญลักษณ์ และพิธีกรรมสัญลักษณ์ในพิธีพุทธาภิเษก และวิเคราะห์บทบาทหน้าที่นิยมหน้าที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ทั้งในด้านปัจเจกบุคคล ด้านครอบครัว และด้านสังคม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์พระภิกษุสงฆ์ อุบาสก และอุบาสิกาผู้เข้าร่วมประกอบพิธีกรรม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม รวมถึงการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบพิธีกรรม เช่น ลัทธิบูชาพระพรหมในสังคมไทยร่วมสมัย: พลวัตตำนานและความเชื่อของอภิวัดน์ สุธรรมดี (2560)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคล เนื่องในโอกาสการฉลองอายุวัฒนมงคลครบรอบ 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบพ) ณ วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ วันศุกร์ที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2568

3. สรุปและอภิปรายผล โดยใช้แนวคิดทฤษฎี “บทบาทหน้าที่นิยม (Functionalism)” จากแนวคิดของคิราพร ณ ถลาง (2563)

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า บทบาทหน้าที่ และสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ภายในงานพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบพ) วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พระภิกษุสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา และพุทธศาสนิกชนที่เดินทางมาร่วมพิธีกรรมการพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ สามารถวิเคราะห์บทบาทหน้าที่นิยม และสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ภายในงานพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ รายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 1 ปะรำพิธีสำหรับการพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์สุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบท) (ที่มาภาพ : ถ่ายโดยพัชร รุจิรานันท์ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2568)

สัญลักษณ์ในการประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์สุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบท) วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

การประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์สุชีพ สุจินโณ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามจากวัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วยพิธีบายศรีสู่ขวัญพระอาจารย์สุชีพ สุจินโณ พิธีบวงสรวงเทวาอารักษ์ และพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคล ดังนี้

1. พิธีบายศรีสู่ขวัญพระอาจารย์สุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบท) พิธีบายศรีสู่ขวัญจัดขึ้นเพื่อแสดงความเคารพเนื่องในวันครบรอบวันเกิดของพระอาจารย์สุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบท) เจ้าอาวาสวัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พิธีกรรมดังกล่าวเริ่มต้นเวลา 9.00 น. โดยพ่อพรหมณ์เจ้าพิธี นามว่า นายธนะชาติ อาตอามาศย์ หรืออาจารย์แจ๊ค บ้านเศรษฐีนาคราช เป็นผู้อ่านโองการสู่ขวัญราว 1 ชั่วโมง จากนั้นจึงมีการแจกจ่ายสายสิญจน์ ให้กับพุทธศาสนิกชน ผู้เข้าร่วมประกอบพิธีกรรมนำไปคล้องแขนให้แก่พระอาจารย์สุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบท) เจ้าอาวาสวัดป่าโสภเทสสถิตย์ เมื่อได้ดำเนินการจนครบทุกคนก็เป็นอันเสร็จพิธี

ภาพประกอบ 2 พิธีบายศรีสู่ขวัญพระอาจารย์สุชีพ สุจินโณ เจ้าอาวาสวัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ (ที่มาภาพ: ถ่ายโดยพัชร รุจิรานันท์ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2568)

ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ พิธีบายศรีสู่ขวัญพระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบพ) สามารถนำด้วยผูกแขนไปวางบนแขนของพระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ ได้ ซึ่งแตกต่างจากการประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญทั่วไป เนื่องจากการประกอบพิธีกรรมดังกล่าว เป็นพิธีกรรมระหว่างฆราวาสกับฆราวาสเท่านั้น แต่การประกอบพิธีบายศรีสู่ขวัญพระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบพ) เป็นพิธีกรรมระหว่างฆราวาสกับพระภิกษุสงฆ์ แต่รูปแบบการประกอบพิธีกรรมคือ เป็นเพียงแค่การวางด้วยสายสิญจน์ลงบนแขนของพระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ เท่านั้น โดยไม่ได้ผูกแขนพระอาจารย์แต่ประการใด ทั้งนี้ การประกอบพิธีกรรมดังกล่าวถือเป็นแนวทางให้พุทธศาสนิกชนตระหนักผูกจิตไว้กับพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ และการรักษาเบญจศีล เบญจธรรม รวมถึงให้ตระหนักถึงการปฏิบัติตนตามหลักคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนา (พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ. 2568, 3 ตุลาคม)

2. พิธีบวงสรวงเทวดาอารักษ์ พิธีบวงสรวงเทวดาอารักษ์ จัดขึ้นเพื่อบวงสรวงเทพยดา ก่อนเริ่มประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคล พิธีดังกล่าวเริ่มต้นเวลา 11.39 น. ทั้งนี้ พิธีบวงสรวงเทวดาอารักษ์ภายในงานแบ่งออกเป็น 2 พิธี คือ

2.1 พิธีรำบวงสรวงเทวดาอารักษ์ นำโดยนางร้านาคีน้อย ลูกหลานชาวอำเภอลำปำ จัหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 3 คน และนางรำบวงสรวงโดยกลุ่มแม่บ้านจากหมู่บ้านสวนโคก ตำบลดงสิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งนี้ การรำบวงสรวงเทพยดา จัดขึ้นเพื่อเป็นการต้อนรับเหล่าเทพยดาทั้ง 16 ชั้นฟ้า 15 ชั้นดิน 14 ชั้นบาดาล 12 ท้องพระโรง ตามความเชื่อของคนโบราณ (พิมพ์นิภา อุบลเลิศเจริญ. 2568, 3 ตุลาคม)

ภาพประกอบ 3 นางร้านาคีน้อย (ลูกศิษย์ของหลวงปู่มหาตุ่ม เตมียะ วัดศรีวิชัย) จากอำเภอลำปำ จัหวัดมหาสารคาม

(ที่มาภาพ: ถ่ายโดยพัชร รุจิรานันท์ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2568)

2.2 พิธีอ่านโองการไหว้ครู และถวายเครื่องบวงสรวงเทพยดา นำโดยนายธนะชาติ อาตอามาตย์ หรืออาจารย์แจ๊ค บ้านเศรษฐีบุญนาคราช อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ การอ่านโองการไหว้ครู เป็นพิธีกรรมสำคัญ นิยมจัดขึ้นก่อนการประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคล เสมือนเป็นการแสดงความเคารพครูบาอาจารย์ และเป็นการถวายเครื่องบวงสรวงให้แก่เทพยดาทุกๆ ชั้นฟ้าที่ได้อัญเชิญมาร่วมประกอบพิธีกรรม (ธนะชาติ อาตอามาตย์. 2568, 3 ตุลาคม)

ส่วนเครื่องบวงสรวงเทพยดา ประกอบไปด้วย พระพุทธรูปตั้งเป็นประธานกลางประจำพิธีบายศรีปากชาม บายศรี 9 ชั้น พวงมาลัย ดอกไม้ชนิดต่างๆ อาหารคาว ได้แก่ ข้าว ปลาทอด ไข่ต้ม

น้ำปลา และหมูสามชั้น อาหารหวาน ได้แก่ ขนมทองหยิบ ขนมทองหยอด ขนมฝอยทอง ขนมเมี่ยง ขนุน ขนมหั่น ขนมห้วยฟู ขนมห้วยฝ้าย น้ำผึ้ง นมสด และน้ำอัดลม ผลไม้ ได้แก่ แก้วมังกร มะพร้าว กล้วย มะละกอ ทับทิม แอปเปิ้ล ส้ม สาลี่ และแตงไทย และอื่นๆ ได้แก่ เม็ดธัญพืช ข้าวตอกดอกไม้ ธูป เทียน สายสิญจน์ รัชัง หอยสังข์ สร้อยประคำ คทาหวดงู ที่ประพรมน้ำพุทธมนต์ และสมุดไทย โองการไหว้ครู

ภาพประกอบ 4 วัตถุสัญลักษณ์สำหรับพราหมณ์ผู้ประกอบพิธีกรรมการบวงสรวงเทวาอารักษ์
(ที่มาภาพ : ถ่ายโดยนายพัชร รุจิรานันท์ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2568)

ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ พิธีบวงสรวงเทวาอารักษ์ภายในงานพุทธาภิเษกวัดดุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ นอกจากมีการอัญเชิญเหล่าเทพดาทั้ง 16 ชั้นฟ้า 15 ชั้นดิน 14 ชั้นบาดาล 12 ท้องพระโรง ตามความความเชื่อของคนไทย ยังมีการกล่าวอัญเชิญครูบาอาจารย์ด้วยทำนองโบราณ และอัญเชิญครูบาอาจารย์สรรพวิชาต่างๆ แบ่งออกเป็น 3 สาย ดังนี้ (พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ. 2568, 3 ตุลาคม) 1) ครูบาอาจารย์สายอีสานและสายลุ่มน้ำโขง คือ พ่อเผ่าสูน ครูปากเข็ดแห่งเมืองชัยภูมิ ผู้สืบทอดวิชาครูเผ่าอีสานโบราณ 2) ครูบาอาจารย์สายปัทมายุทธครูเถา ครูเสนาห์ คือ คุณตาพูน สิทธิประเสริฐ หรืออีกชื่อหนึ่ง คือ “ครูธรรมใหญ่แห่งโนนพุดธา” 3) ครูบาอาจารย์สายสำเร็จลุน นครจำปาศักดิ์ ประเทศลาว คือ หลวงปู่วิสุทธิ วัดใต้โกสุม อำเภอกอสุ่ม พิจิตร จังหวัดมหาสารคาม นอกจากนี้ ยังมีการบริกรรมบทพระคาถาด้วยภาษาโบราณ และภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาเขมร และภาษาจีน เนื่องจากการอัญเชิญครูบาอาจารย์แบบผสมผสานทั้ง 2 ภาษาดังกล่าวมาร่วมประกอบพิธีกรรมด้วย ซึ่งแตกต่างจากการประกอบพิธีบวงสรวงทั่วไปที่มีการบริกรรมบทพระคาถาอัญเชิญเทพดาแบบทั่วไป

3. พิธีพุทธาภิเษก วัดดุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบ) วัดป่าโสภณเทพลิตย เริ่มดำเนินการประกอบพิธีกรรมเวลา 13.30 น. โดยแบ่งออกเป็น 5 พิธีกรรม คือ 1) การจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย 2) พิธีจุดเทียนชัย 3) พิธีจุดเทียนพญาวินนพเคราะห์ 4) พิธีดับเทียนชัย 5) พิธีการโปรยข้าวตอกดอกไม้ ประพรมน้ำพุทธมนต์หน้าเครื่องบวงสรวงและกองวัดดุมงคล พิธีพุทธาภิเษกวัดดุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบ) สามารถสรุปองค์ประกอบ และรายละเอียดของการประกอบพิธีกรรม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายละเอียดของการประกอบพิธีกรรม

องค์ประกอบ	ลักษณะของรายละเอียดและพิธีกรรม
เจ้าของสถานที่	วัดป่าโสภณเทพลิตย ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
ผู้ประกอบพิธี	ผู้ประกอบพิธี แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

	กลุ่มที่ 1 พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบ) เจ้าอาวาส วัดป่าโสภเทภสถิตย์ (เจ้าพิธี) กลุ่มที่ 2 พระเถรอาจารย์ จำนวน 8 รูป ทำหน้าที่นั่งอธิษฐานจิต 1.หลวงปู่มหาตุ่ม เตมิโย วัดศรีวิชัย จ.มหาสารคาม 2.พระครูโสภณวินัยวัฒน์ (หลวงปู่เวิน คุณะโสโก) วัดบูรพาโคกเครือ อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์ 3.พระครูสิริธรรมโกวิท (หลวงปู่สายทอง สิริธมโม) วัดดอนเกลือ จ.ร้อยเอ็ด 4.พระครูศีลสาราภรณ์ (หลวงปู่สมสิทธิ์ รักจิตสีโล) วัดป่าสักดาราม จ.ร้อยเอ็ด 5.พระราชวัชรวิทยาคม (พระอาจารย์ด้อม) วัดท่าสะแบง จ.ร้อยเอ็ด 6.พระอาจารย์อุดม อัครธมโม วัดป่าดงเมือง จ.กาฬสินธุ์ 7.พระอาจารย์โขง ปิยธมโม วัดป่าอุณาโลม จ.ร้อยเอ็ด 8.พระปลัดอภิชัย อนนตวิโส จ.กาฬสินธุ์
	กลุ่มที่ 3 พระมหานาค จำนวน 4 รูป เจริญพระคาถापुทธาภิเษก
ผู้เข้าร่วมพิธี	บุคคลทั่วไป ที่เข้าร่วมพิธีพุทธาภิเษกวัดถุ่มมงคลลงอายุวัฒน มงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบ)
เครื่องประกอบพิธี (วัตถุสัญลักษณ์)	ทางวัดป่าโสภเทภสถิตย์เป็นผู้ดำเนินการจัดเครื่องประกอบพิธี พุทธาภิเษกวัดถุ่มมงคลลงอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบ) มีดังนี้ 1.พระพุทธรูปจำนวน 5 องค์ และท้าวเวสสุวรรณ จำนวน 4 องค์ 2.พานขันครู (ซ้าย และขวา) 3.บายศรี หมาก พลู น้ำเปล่า ข้าวตอกดอกไม้ 4.โองน้ามนต์ เทียนน้ามนต์ และขันน้ำพระพุทธรูป 5.เทียนชัย
เวลาและพื้นที่ในการประกอบ พิธีพุทธาภิเษก	เวลาที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรม คือ เวลา 13.39 – 17.00 น.
บริบทและขั้นตอนของการ ประกอบพิธีพุทธาภิเษก	1.อาราธนาพระภิกษุสงฆ์นั่งประจำอาสนะ (พระมหานาค 4 รูป) ขึ้นสวดเจริญพระคาถापुทธาภิเษก 2.จุดเทียนชัย โดย พระเดชพระคุณพระมหาตุ่ม เตมิโย วัดศรีวิชัย 3. ดร.เกรียงไกร ภูมิเหล่าแจ้ง นายกเทศมนตรีตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จุดเทียนพญาวันนพเคราะห์ 4.พระเกจิอาจารย์จำนวน 9 รูป นั่งปรกอธิษฐานจิต 5.เสร็จพิธีพุทธาภิเษก ดับเทียนชัย โดย พระเดชพระคุณ พระครู โสภณวินัยวัฒน์ หรือหลวงปู่เวิน คุณะโสโก วัดบูรพาโคกเครือ

	6.พระเดชพระคุณ พระราชวัชรวิทยาคุณ (พระอาจารย์ด้อม วัดท่าสะแบง) โปรงข้าวตอกดอกไม้ ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ 6.คณะเจ้าภาพถวายจตุปัจจัยไทยธรรม พระภิกษุสงฆ์อนุโมทนา 7.กราบลาพระรัตนตรัย

ภาพประกอบ 5 พระเดชพระคุณ พระมหาต๋ม เตมิโย วัดศรีวิชัย อำเภอกวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม (ที่มาภาพ: ถ่ายโดยพัชร รุจิรานันท์ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2568)

ภาพประกอบ 6 พานขันครู (ที่มาภาพ: ถ่ายโดยพัชร รุจิรานันท์ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2568)

ภาพประกอบ 7 พระพุทธรูปจำนวน 5 องค์ ตั้งอยู่บริเวณด้านบนของกองวัดถุ่มงคล (ที่มาภาพ: ถ่ายโดยพัชร รุจิรานันท์ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2568)

ภาพประกอบ 8 ท้าวเวสสุวรรณ ประจำทิศเหนือ (หนึ่งในท้าวจตุโลกบาลทั้งสี่)
ตั้งอยู่บริเวณด้านข้างของกองวัตถุมงคล
(ที่มาภาพ: ถ่ายโดยพัชร รุจิรานันท์ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2568)

จากองค์ประกอบของพิธีกรรม และวัตถุธัญลักษณ์ที่ใช้ในการประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลข้างต้น ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ วัตถุธัญลักษณ์ที่ใช้ในการประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลของพระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโธ (ครูบาพันบพ) ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านจิตใจให้แก่ผู้ที่นำวัตถุมงคล หรือวัตถุสิ่งของที่ผ่านพิธีพุทธาภิเษกไป กราบไหว้บูชา สอดคล้องกับทฤษฎีบทบาทหน้าที่นิยม (Functionalism) ของศิริพร ณ ถลาง (2563) กล่าวว่า ทฤษฎีบทบาทหน้าที่นิยมมองว่าวัฒนธรรมส่วนต่างๆ ในสังคมมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ทั้งในด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านความมั่นคงของสังคม และความมั่นคงทางจิตใจ ทั้งนี้ พิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลของพระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโธ สามารถสรุปบทบาทของพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโธ (ครูบาพันบพ) วัดป่าโสภณเทพลีตย์ ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.บทบาทด้านปัจเจกบุคคล พิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคล เครื่องรางของขลัง หรือรูปเคารพของพระเกจิอาจารย์ มีอิทธิพลทางด้านจิตใจ และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทั้งนี้เพราะการประกอบพิธีพุทธาภิเษก ถือเป็นพิธีใหญ่ เนื่องจากต้องมีการบวงสรวงเทวาอารักษ์ทุกๆ ชั้นฟ้าให้มาร่วมประกอบพิธีพุทธาภิเษกด้วย รวมถึงผู้ที่ได้เข้าร่วมประกอบพิธีพุทธาภิเษกก็สามารถขจัดปัดเป่าสิ่งที่ไม่ดีออกไปจากกายได้จากอำนาจของบทธวด ทำให้ผู้ที่เข้าร่วมประกอบพิธีกรรมมีความเชื่อมั่นในอำนาจของบทธวด และบทพระคาถาที่บริกรรมโดยพระเกจิอาจารย์ชื่อดังมีความศักดิ์สิทธิ์ แก้ป้าง ดวงตก และเสริมความเป็นสิริมงคลแก่ผู้ที่เข้าร่วมประกอบพิธีกรรม (พระครูสุทธิปัญญภาส. 2568, 3 ตุลาคม)

2.บทบาทด้านครอบครัว การประกอบพิธีพุทธาภิเษกฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโธ (ครูบาพันบพ) วัดป่าโสภณเทพลีตย์ มีอิทธิพลต่อครอบครัว เนื่องจากทุกครอบครัวภายในชุมชนตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เข้าร่วมแรงร่วมใจกันเตรียมเครื่องบวงสรวง เตรียมสถานที่จัดพิธีพุทธาภิเษก รวมถึงเตรียมอาหารคาว และอาหารหวานสำหรับถวายพระ และตั้งโรงทานสำหรับแจกจ่ายให้แก่ผู้เข้าร่วมพิธีพุทธาภิเษก รวมถึงการคัดสรรนางรำที่ใช้สำหรับการบวงสรวงถวายเทพยดาก่อนประกอบพิธีบวงสรวงเทวาอารักษ์ ทั้งนี้ มีความเชื่อว่า การ

ช่วยเหลือวัดโดยการปฏิบัติศาสนกิจข้างต้น ทำให้เป็นการสร้างกุศลให้แก่ผู้กระทำทางอ้อม บุญกุศลดังกล่าวจะหนุนนำให้บุคคลรอบครัวประสบพบเจอแต่สิ่งที่ดี และเป็นมงคลสืบไป (กิลภา เกษจันทร์. 2568, 3 ตุลาคม)

3. บทบาทด้านสังคม การประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบพ) วัดป่าโสภณเทพลิตย์ ถือเป็นการประกอบพิธีใหญ่ โดยทางวัดได้นิมนต์พระเกจิอาจารย์ชื่อดังของประเทศไทยมาประกอบพิธีพุทธาภิเษก จำนวน 8 รูป ได้แก่ พระเดชพระคุณ พระมหาตุ่ม เตมียะ วัดศรีวิชัย อำเภอลำปำ จัหวัดมหาสารคาม พระเดชพระคุณ พระครูโสภณวินัยวัฒน์ หรือหลวงปู่เวิน คุณะโสโก วัดบูรพาโคกเครือ จัหวัดกาฬสินธุ์ พระเดชพระคุณ พระราชวัชรวิทย์ (พระอาจารย์ต้อม วัดท่าสะแบง) จัหวัดร้อยเอ็ด เป็นต้น รวมถึงการอาราธนาพระภิกษุสงฆ์ประจำอาสนะ (พระมหานาค 4 รูป) ขึ้นสวดเจริญพระคาถาพุทธาภิเษกเพิ่มเติม ถือเป็นการเสริมมงคลแก่ศาสนสถาน และเป็นสิริมงคลต่อพื้นที่ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จัหวัดกาฬสินธุ์ รวมถึงการได้รับน้ำพระพุทธมนต์ หรือการเคาะศีระจากพระเกจิอาจารย์ดังกล่าว ก็ทำให้ผู้เข้าร่วมประกอบพิธีกรรมเกิดความสบายใจ และมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตมากขึ้น (พระครูมงคลธรรมาธร. 2568, 3 ตุลาคม)

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุลักษณ์สำหรับการบูชาครูบาอาจารย์ และวัตถุลักษณ์สำหรับการประกอบพิธีพุทธาภิเษก ถือว่าเป็นสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมที่มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจาก เป็นวัตถุลักษณ์ที่เป็นส่วนสำคัญในการประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคล เพราะวัตถุลักษณ์แต่ละประเภทมีความหมายแฝงในตัว เช่น พานขันครู ซึ่งประกอบไปด้วยยาเส้น หมาก พลุ เปลือกไม้สีเสียด และดอกไม้ แทนครูบาอาจารย์ผู้ที่เคยถ่ายทอดวิชาอาคมให้แก่พระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ เครื่องบวงสรวงสังเวยเทพยดา ได้แก่ อาหารคาว อาหารหวาน เมล็ดพืช ผลไม้ ดอกไม้ และรูปเทียน เป็นสัญลักษณ์สำหรับการสังเวยเทพยดา ที่ได้ประกอบพิธีอัญเชิญมายังปะรำพิธี ส่วนพระพุทธรูปจำนวน 5 องค์ ซึ่งวางอยู่ด้านบนของกองวัตถุมงคล เป็นสัญลักษณ์แทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจำนวน 5 พระองค์ในภัทรกัปนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิวัฒน์ สุธรรมดี ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงจาง เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า วัตถุลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบูชาเจ้าแม่จุงจาง คือ วัตถุลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จุงจาง ได้แก่ รูปเคารพเจ้าแม่จุงจาง และรูปงู แทนบริวารของเจ้าแม่จุงจาง ทั้งนี้ ความเชื่อเรื่องงูสามารถเชื่อมโยงไปถึงความเชื่ออื่นๆได้อีกด้วย เช่น พญานาคราช (อภิวัฒน์ สุธรรมดี, 2559)

ส่วนบทบาทหน้าที่นิยม (Functionalism) ในการประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลของพระอาจารย์ศุชีพ สุจินโณ (ครูบาพันบพ) วัดป่าโสภณเทพลิตย์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ บทบาทด้านปัจเจกบุคคล บทบาทด้านครอบครัว และบทบาทด้านสังคม เนื่องจาก การประกอบพิธีพุทธาภิเษกโดยการนิมนต์พระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังของประเทศไทยมาร่วมปรกสวดคาถาปลุกเสกวัตถุมงคล ทำให้ผู้เข้าร่วมพิธีเกิดความเชื่อว่าวัตถุมงคลดังกล่าวจะต้องมีความเข้มแข็งศักดิ์สิทธิ์ ส่วนผู้เข้าร่วมประกอบพิธีกรรมก็เกิดความสบายใจ และเป็นสิริมงคล เมื่อได้กราบพระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังของประเทศไทยสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมาสน์ สุนทรโอวาส และมนตรี มีเนียม

กล่าวว่า บทบาทและพิธีกรรมการสมโภชศาลหลักเมืองนครศรีธรรมราช มีบทบาทในด้านการตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจของผู้เข้าร่วมพิธีกรรมเป็นหลัก เนื่องจากผู้เข้าร่วมพิธีกรรมดังกล่าว เชื่อว่าในช่วงการประกอบพิธีกรรมการบวงสรวงเทพยดาที่ศาลหลักเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อผู้เข้าร่วมพิธีกรรมอธิษฐานสิ่งใด เทพยดาย่อมรับรู้รับทราบในสิ่งที่ตนเองอธิษฐาน รวมถึงทำให้เกิดกำลังใจในการดำเนินชีวิตมากขึ้น (ปัทมาสน์ สุนทรโสภาส และมนตรี มีเนียม, 2559)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้การวิจัยในรูปแบบของแผนภูมิรูปภาพดังภาพที่ 9

ภาพประกอบ 9 รูปแบบพิธีพุทธาภิเษกวัดดุมมงคล

สรุป

ความเลื่อมใสศรัทธาในพระจริยวัตรของพระอาจารย์สุชีพ สุกัญโญ (ครูบาพันบพ) ถือเป็นต้นกำเนิดความเชื่อ และการประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัดดุมมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์สุชีพ สุกัญโญ วัดป่าโสภณเทพลลิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ทำให้ผู้คนจำนวนมาก เกิดการยอมรับนับถือ และศรัทธาพระอาจารย์สุชีพ สุกัญโญ จึงได้จัดงานดังกล่าวขึ้น ซึ่งตรงกับวันเกิดครบรอบ 50 ปี ของพระอาจารย์สุชีพ สุกัญโญ

บทบาทของความเชื่อในการประกอบพิธีฉลองอายุวัฒนมงคลทำให้ผู้คนเกิดความศรัทธาในตัวของพระอาจารย์สุชีพ สุกัญโญ โดยเฉพาะการให้ผู้เข้าร่วมประกอบพิธีพุทธาภิเษกสามารถนำด้ายสายสิญจน์ไปวางไว้บนข้อมือของพระอาจารย์สุชีพ สุกัญโญ ได้ ย่อมแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิด และเป็นกันเองระหว่างพระภิกษุสงฆ์ และฆราวาส ส่วนพิธีการบวงสรวงเทวดาอารักษ์ และการประกอบพิธีพุทธาภิเษกวัดดุมมงคล ทำให้ผู้ที่นำวัดดุมมงคลที่ผ่านพิธีพุทธาภิเษกไปบูชารู้สึกมีกำลังใจ และมีเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยเฉพาะการที่ทางวัดได้นิมนต์พระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงมาประกอบพิธีพุทธา

ภิเชก ทำให้ผู้บูชาารู้สึกว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นรูปเคารพ หรือตัวแทนของพระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโณ คอยดูแลปกป้องรักษา

การประกอบพิธีฉลองอายุวัฒนมงคล พิธีบวงสรวงเทวาอารักษ์ และพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลของพระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโณ วัดป่าโสภเทสสถิตย์ มีบทบาทต่อสังคมตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ มากที่สุด โดยมีการประยุกต์แนวคิดทางพระพุทธศาสนา ผสมผสานระหว่างความเชื่อของผู้คนในท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ พิธีสู่ขวัญ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพิธีฉลองอายุวัฒนมงคล มีลักษณะคล้ายกับพิธีผูกเสี่ยว ส่วนพิธีการบวงสรวงเทวาอารักษ์ก็ได้ดัดแปลง และประยุกต์จากบทชุมนุมเทวดา โดยมีการกล่าวอัญเชิญครูบาอาจารย์ของพระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโณ วัดป่าโสภเทสสถิตย์ เพิ่มเติม เช่น ครูบาอาจารย์สายปี่พาทย์ ครูลิเก ครูเสน่ห์ และครูบาอาจารย์สายจีน วิธีการดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมของ พระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโณ วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ส่วนประำพิธีการพุทธาภิเษกวัตถุมงคลก็มีการประกอบสร้างเรื่องเล่าศักดิ์สิทธิ์ เรื่องพระเจ้า 5 พระองค์ โดยเชื่อมโยงไปกับเรื่องเล่าขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจำนวน 5 พระองค์ในภพที่ปัจจุบัน และการประกอบสร้างเรื่องเล่าศักดิ์สิทธิ์ เรื่อง ท้าวจตุโลกบาลทั้ง 4 เรื่องเล่าศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 2 เรื่องมีปรากฏในเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้วัตถุมงคลมีความศักดิ์สิทธิ์เปรียบเสมือนมีพระพุทธรูปเจ้าจำนวน 5 พระองค์ และท้าวจตุโลกบาลทั้ง 4 มาร่วมปลุกเสกด้วย รวมถึงเป็นเครื่องเตือนใจให้พุทธศาสนิกชนใช้เป็นเครื่องเตือนใจในการดำรงตนให้อยู่ในหลักเบญจศีล เบญจธรรม ตลอดจนใช้เป็นสัญลักษณ์ให้ตระหนักถึงการประกอบคุณงามความดี หมั่นระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย คุณบิดามารดา และคุณครูบาอาจารย์

ข้อเสนอแนะ

- 1.ควรศึกษาวัตถุมงคลสัญลักษณ์ และพิธีกรรมสัญลักษณ์ ที่ปรากฏในพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโณ (ครูบาพันบถ) วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
- 2.ควรศึกษาการประกอบสร้าง หรือมายาคติผ่านเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับมวลสารที่ใช้ในการจัดสร้างวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโณ (ครูบาพันบถ) วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

เอกสารอ้างอิง

- กิลกา เกษจันทร์. (2568, 3 ตุลาคม). ผู้การศึกษาบทบาทและพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโณ (ครูบาพันบถ) วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. (พัชร รุจิรานันท์, ผู้สัมภาษณ์).
- ธนะชาติ อาตอามาตย์. (2568, 3 ตุลาคม). การศึกษาบทบาทและพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุวัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจินฺโณ (ครูบาพันบถ) วัดป่าโสภเทสสถิตย์ ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. (พัชร รุจิรานันท์, ผู้สัมภาษณ์).

- ปัทมาสน์ สุนทรโอวาส และมนตรี มีเนียม (2559). องค์ประกอบและบทบาทของพิธีกรรมสมโภช ศาลหลักเมืองนครศรีธรรมราชที่มีต่อผู้เข้าร่วมพิธีกรรมและจังหวัดนครศรีธรรมราช. *การประชุมหาตใหญ่วิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ*, 10(2), 83–95.
- พระครูกรมลธรรมาธ. (2568, 3 ตุลาคม). การศึกษาบทบาทและพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุ วัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจิณโณ (ครูบาพันบ) วัดป่าโสภเทพลิตย ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. (พัชร รุจิรานันท์, ผู้สัมภาษณ์).
- พระครูสุทธิปัญญธาส. (2568, 3 ตุลาคม). การศึกษาบทบาทและพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุ วัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจิณโณ (ครูบาพันบ) วัดป่าโสภเทพลิตย ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. (พัชร รุจิรานันท์, ผู้สัมภาษณ์).
- พระศุชีพ สุจิณโณ. (2568, 3 ตุลาคม). การศึกษาบทบาทและพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุ วัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจิณโณ (ครูบาพันบ) วัดป่าโสภเทพลิตย ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. (พัชร รุจิรานันท์, ผู้สัมภาษณ์).
- พิมพ์นิภา อุบลเลิศเจริญ. (2568, 3 ตุลาคม). การศึกษาบทบาทและพิธีพุทธาภิเษกวัตถุมงคลฉลองอายุ วัฒนมงคล 50 ปี พระอาจารย์ศุชีพ สุจิณโณ (ครูบาพันบ) วัดป่าโสภเทพลิตย ตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. (พัชร รุจิรานันท์, ผู้สัมภาษณ์).
- มณี พะยอมยงค์. (2536). *วัฒนธรรมพื้นบ้าน: คติความเชื่อ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิราพร ณ ถลาง. (2563). *ทฤษฎีคติชนวิทยา วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-นิทานพื้นบ้าน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิวัฒน์ สุธรรมดี. (2559). การศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จางอาน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 10(2), 1–18.
- อภิวัฒน์ สุธรรมดี. (2560). *ลัทธิบูชาพระพรหมในสังคมไทยร่วมสมัย : พลวัตตำนานและความเชื่อ*. อักษรศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. (ภาษาไทย). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

